

УДК 338.48-6:641/642

Валентина Жуковаканд. с-г. наук, доцент
кафедри харчових технологій та готельно-ресторанної справи**Віра Тарасенко**канд. техн. наук, доцент
кафедри харчових технологій та готельно-ресторанної справи**Алла Ангеловська**асистент кафедри харчових технологій та готельно-ресторанної справи
Таврійський державний агротехнологічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ГАСТРОНОМІЧНОЇ АКУЛЬТУРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ПЕРЕМІЩЕНИХ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

Через ескалацію конфлікту в Україні, велику кількість жертв серед цивільного населення і руйнування цивільної інфраструктури, більше чверті українців вимушено залишили свої будинки в пошуках безпеки, захисту і допомоги. За інформацією Державної прикордонної служби України з третьої декади лютого 2022 року близько п'яти мільйонів українців перетнули кордони в сусідні країни, більша частина мігрувала до Євросоюзу.

За даними урядів на 9 травня 2022 року Польща прийняла більше 3.234 тис. українців; Румунія – 883 тис., Російська Федерація – близько 740 тис., Угорщина – понад 572 тис., Молдова – 457 тис., Словаччина – 404 тис., Білорусь – 27 тис. громадян України [1]. Вимушеними внутрішніми переселенцями стали понад 7 млн. українців.

Кількість біженців продовжує зростати експоненціально. Зусилля приймаючих країн фокусуються на підтримці громадян України і забезпеченні їхнього захисту та гуманітарної допомоги. Механічні

переміщення населення класифікуються на добровільні (трудові, ділові, освітні, туристські), примусові і вимушені. В умовах воєнного часу в Україні міграція населення є вимушеною.

Під час перебування за кордоном відбувається взаємовплив різних культур, в результаті такої взаємодії українські мігранти адаптуються до переважаючого менталітету суспільства іншої країни, адже кожен народ має індивідуальне світосприйняття.

Українці в результаті евакуаційного переміщення в іншу країну стикаються з процесом акультурації, який передбачає поступове знайомство, переймання і пристосовування до нового культурного середовища, норм, цінностей та традицій інших народів.

В цьому процесі є задіяними всі сфери діяльності людини, в тому числі і харчування, яке виступає складовою життя, важливим елементом національної культури і визначає етнічну ідентифікацію [2]. У процесі міжкультурної взаємодії пізнання нової культури в першу чергу відбувається через залучення до її кулінарних звичок, бо кухня є невід'ємною частиною культури.

Поняття «національна кухня» характеризує традиційну кухню народу, обумовлену природно-кліматичними особливостями та історичними факторами, сформовану за рахунок використання індивідуальних технік і технологій приготування, унікальних форм подачі [3]. Національна кухня є стійкою сферою, яка складно піддається трансформації.

Гастрономічна культура відноситься до головних маркерів формування національної ідентичності. Ключовими аспектами, які підкреслюють регіональну кухню, є адаптація страв під географічні умови території та використання автентичних інгредієнтів [4]. В результаті тісного контакту мігрантів з іншими народами, під впливом взаємопроникнення національних кулінарних традицій відбувається поступова гастрономічна акультурація українців.

Активна експансія транснаціональних продовольчих торговельних мереж, які займаються виробництвом «універсальних продуктів» і не зацікавлені в популяризації етнічно локалізованих рецептів, призводить до заміщення традиційної специфіки національних кухонь. Але популяризація саме національних гастрономічних спеціалітетів є важливим і ефективним засобом пізнання і розуміння для мігрантів національного характеру, менталітету місцевого населення [5].

Таким чином, знайомство тимчасово переміщених громадян України з кухнями різних народів і етносів є атрактивним інструментом, який необхідно використовувати для зацікавлення і покращення психологічного стану мігрантів шляхом гастрономічної рефлексії.

Ключові слова: акультурація, національна кухня, міграція, біженці.

Список використаних джерел

1. Refugees fleeing Ukraine (since 24 February 2022).
2. Плюта О. П. Їжа як культурологічне явище: до постановки проблеми / Плюта О. П. // Трансформаційні процеси в мистецькій освіті та культурі України ХХІ ст. : матеріали VI Міжнар. наук.-творча конф.; 25–26 квітня 2017 р., м. Київ. –Київ, 2017. – С. 261–263.
3. Плюта О. П. Кухня як репрезентант гастрономічної культури сучасного суспільства / Плюта О. П. // Питання культурології. – 2017. – Вип. 32. – С. 128–147.
4. Національна кухня як комплекс культурно-побутових традицій українців // Культура і сучасність: альманах. – 2017. – № 2. – С. 147–151.
5. Прісс О. Страви з черешень як головний гастрономічний спеціалітет Мелітопольського регіону/ Прісс О., Жукова В., Ротань П. // Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності. – Львів – 2020. – С. 103–105.